

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaite
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutyte
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

SAVIVEIKSMINGUMO ĮVERTINIMAS I IR II TIPO CUKRINIŲ DIABETU SERGANČIŲJŲ GRUPĖSE

Darbo autorė. Kristina BEVAINYTĖ, Išplėstinės praktikos slaugos magistrantūros programa, II kursas.

Darbo vadovas. Doc. dr. Aldona MIKALIŪKŠTIENĖ, VU MF Sveikatos mokslų institutas, Slaugos katedra.

Darbo tikslas. Įvertinti sergančiųjų I-o ir II-o tipo cukriniu diabetu (CD) saviveiksmingumą.

Darbo metodika. Atliktas kiekybinis tyrimas, naudojant internetinį anoniminį apklausos metodą. Norint atskleisti sergančiųjų CD saviveiksmingumą ir jam įtaką turinčius veiksnius, tyrime buvo naudojama Diabeto saviveiksmingumo skalė (angl. *Diabetes Self-Efficacy Scale*), sudaryta iš 8-nių teiginių, iš kurių kiekvieną prašoma įvertinti dešimtbalėje skalėje, kai 0 reiškia, jog visiškai savimi nepasitiki, 10 – visiškai pasitiki savimi. Duomenų analizė atlikta naudojant Microsoft Office Excel 2016 ir SPSS Statistic 25.0 programas.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 385 sergantieji cukriniu diabetu, iš jų 155 I-o tipo ir 230 – II-o tipo, vidutiniškai 53,21±17,60 m. amžiaus. Tiriamieji buvo suskirstyti į tris grupes pagal amžių: nuo 18 iki 44 metų, nuo 45 iki 64 metų ir 65 metų ir daugiau. Pagal ligos trukmę tyrimo dalyviai buvo suskirstyti į tris grupes: sergantys iki 10 metų, sergantys nuo 10 iki 19 metų ir sergantys 20 ar daugiau metų. Bendras vidutinis tyrimo dalyvių saviveiksmingumo skalės įvertis siekia 6,13±2,36 balo. Sergančiųjų I tipo CD saviveiksmingumas kontroliuojant ligą yra aukštesnis, lyginant su sergančiais II tipo cukriniu diabetu ($p<0,001$).

Sergančiųjų I-o ir II-o tipo CD 18–44 metų amžiaus tyrimo dalyvių saviveiksmingumo skalės įverčiai statistiškai reikšmingai didesni, lyginant su vyresnio amžiaus ($p<0,001$). Tiek tarp pacientų, sergančių I-o tipo cukriniu diabetu, tiek tarp sergančių II-o tipo cukriniu diabetu, saviveiksmingumo įvertis tuo didesnis, kuo ligos trukmė trumpesnė. Vyrų grupėje saviveiksmingumo skalės įverčiai buvo didesni, tačiau statistiškai reikšmingas skirtumas, lyginant su moterų grupe, nenustatytas ($p>0,05$). Sergančių II-o tipo cukriniu diabetu grupėje saviveiksmingumas didesnis gyvenančių mieste, lyginant su gyvenančiais miestelyje ar kaime ($p<0,001$).

Išvados. Kontroliuojant ligą, sergantieji CD labiau savimi pasitiki jaunesnio amžiaus, trumpiau sergantys CD ir gyvenantys mieste. Ilgėjant amžiui ir ligos trukmei, pasitikėjimas savimi kontroliuoti ligą mažėja.

Raktažodžiai. Cukrinis diabetas; saviveiksmingumas; CD kontrolė.